

Cztery jędze przędą przędzę

Bibliografia:

- Źródło: Małgorzata Strzałkowska, *Cztery jędze spod Swarzędza*, dostępny w internecie: <https://kultura.onet.pl/fragmenty-ksiazek/wiersze-ze-az-strach/j1r5cbe> [dostęp 28.10.2021].

Cztery jędze przędą przędę

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 1

Przyjrzyj się zdjęciom i dopasuj nazwy do przedstawionych przedmiotów.

wrzeciono

przędza

kołowrotek

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Odpowiedz na pytania.

- Jak sądzisz, do czego służy kołowrotek, wrzeczono i przędza, co je łączy?
- Gdzie można je zobaczyć?
- Do czego potrzebna jest przędza i z czego się ją przędzie?

Małgorzata Strzałkowska

ur. 1955

Poetka, pisarka, autorka książek dla dzieci oraz ilustracji. Napisała m.in. 'Wierszyki łamiące języki', 'Rady nie od parady, czyli wierszyki z morałem', 'Plaster czarownicy i inne baśnie'.

Polecenie 1

Zapoznaj się z utworem Małgorzaty Strzałkowskiej pt. 'Cztery jędze spod Swarzędza' i zastanów się, co jest tematem wiersza.

Nagranie dostępne pod adresem <https://zpe.gov.pl/a/DP7QTSvzM>

Wiersz *Cztery jędze spod Swarzędza*, Małgorzaty Strzałkowskiej czyta Elżbieta Golińska

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY-NC-ND 3.0.

Wiersz Cztery jędze spod Swarzędza czyta Elżbieta Golińska

” Małgorzata Strzałkowska

Cztery jędze spod Swarzędza

Nad rzeczutką pod Swarzędzem
przędą przędzie cztery jędze
[Jędza](#) jędze, przy przędzeniu życie pędzą,
o pieniądzach w kółko gędzą:

- Przyszłość jędzy leży w [przędzy](#)!
- Przędźmy przędzę dla pieniędzy!
- Szybciej! Szybciej przędźmy przędzę!
- Więcej! Więcej, drogie jędze!

- Życ nie warto bez pieniędzy!
- Tylko głupcy żyją w nędzy!
- Szybciej! Szybciej przędźmy przędzę!
- Więcej! Więcej, drogie jędze!

Nad rzeczutką pod Swarzędzem
przędą przędzę cztery jędze,
przy przędzeniu życie pędzą,
o pieniądzach w kółko gędzą...

Źródło: Małgorzata Strzałkowska, *Cztery jędze spod Swarzędza*, dostępny w internecie:
<https://kultura.onet.pl/fragmenty-ksiazek/wiersze-ze-az-strach/j1r5cbe> [dostęp 28.10.2021].

Jędza

według słownika języka polskiego: złośliwa, dokuczliwa kobieta; w bajkach postać symbolizująca zło; wiedźma, baba – jaga .

przędza

nitka skręcona z włókien, służąca do wyrobu tkanin, nici, sznurów.

Ćwiczenie 3

Ułóż zdania ze słowem „jędza” w obu słownikowych znaczeniach, podanych powyżej.

Ćwiczenie 4

Zastanów się, kto jest bohaterem tego wiersza? Jak myślisz, kim są jędze?

Uosabiać

przedstawić pojęcie, cechę lub zjawisko w postaci ludzkiej

Ćwiczenie 5

Jak rozumiesz słowo „jędza”? Wybierz odpowiednie zdania. Uzasadnij swój wybór.

- ☐ Jędza to postać bajkowa uosabiająca zło.
- ☐ Jędza to kobieta zatruwająca wszystkim życie.
- ☐ Jędza to miła nieznajoma, która pomaga innym.
- ☐ Jędza to osoba, która nie liczy się z uczuciami innych.
- ☐ Jędza to postać bajkowa uosabiająca dobro.
- ☐ Jędza to postać rzeczywista uosabiająca dobro.

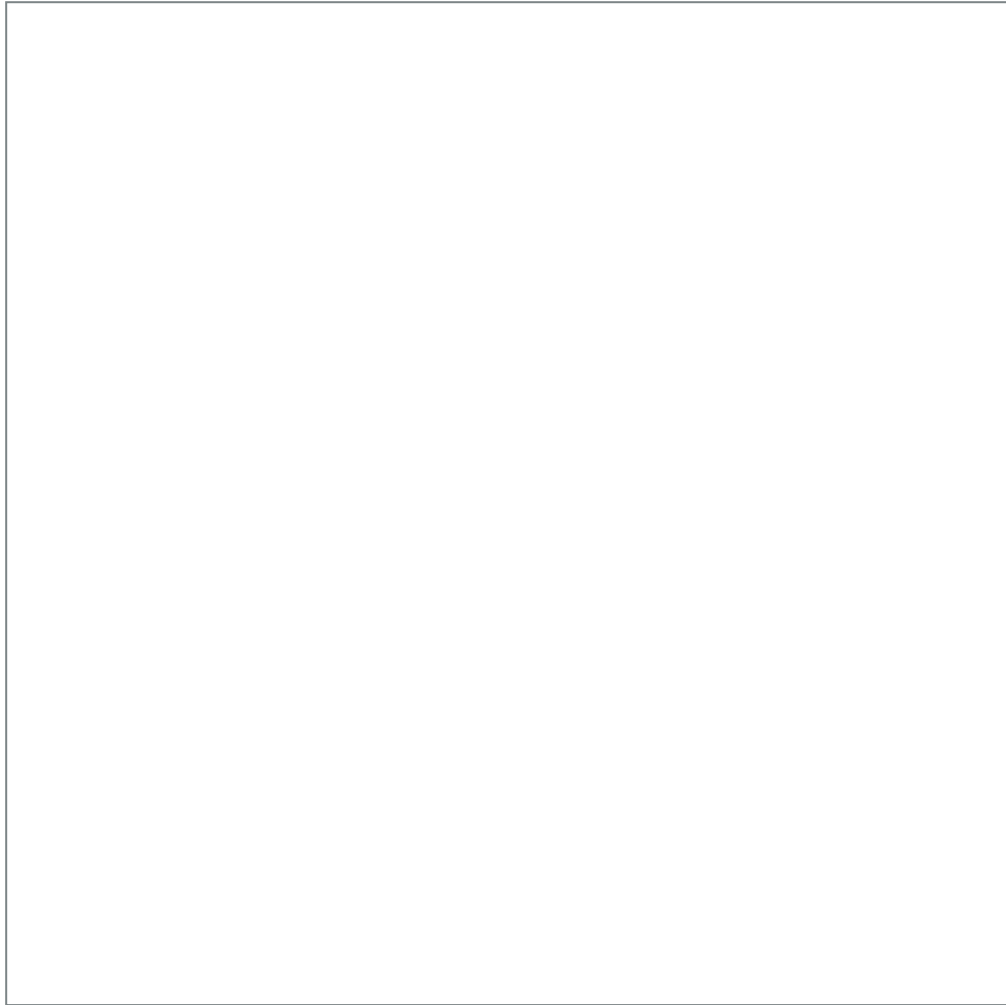
Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 6

Korzystając ze Słownika synonimów wypisz 5 wyrazów bliskoznacznych do słowa „jędza”.

Polecenie 2

Narysuj portret jędzy z wiersza. Opowiedz, dlaczego tak ją sobie wyobrażasz.

Źródło: Learnetic S.A., licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 7

Napisz, czy twoim zdaniem 'jędza' to tylko wygląd zewnętrzny? Może bycie jędzą oznacza również określone cechy charakteru? Jakie zachowanie może o tym świadczyć? Pamiętaj o słownikowej definicji [jędzy](#).

Ćwiczenie 8

Zastanów się i odpowiedz na pytania.

- Czego boją się bohaterki wiersza?
- Jak chcą sobie zapewnić dostatnie życie?
- Jak jędze wykorzystują zdobyte pieniądze?

Ćwiczenie 9

Wykonaj polecenia.

- Przeczytaj utwór, dzieląc tekst na sylaby.
- Zapisz, ile sylab jest w każdym wersie.
- Zaznacz słowa w wierszu, które powodują, że tempo czytania wzrasta.
- Jakie elementy się w wierszu powtarzają?
- Odnajdź w utworze wykrzyknienia. Jakie mają znaczenie w tekście?

Ćwiczenie 10

Wstaw w poniższy tekst odpowiednie słowa.

Wiersz składa się z strof. W każdej z nich są wersy. W każdym wersie jest sylab (zgłosek). Pierwsza i czwarta są . W drugiej i trzeciej strofie ostatnie wersy kończą się . Wiersz, w którym każdy wers liczy osiem , nazywa się ósmiozgłoskowcem. Wyrazy takie jak: szybciej, , powodują, że wzrasta tempo czytania. Wykrzykniki informują czytającego o zawartych w wierszu.

sześć

różne

więcej

pięciu

osiem

emocjach

wykrzyknieniami

czterech

cztery

znakami zapytania

strofa

przédźmy

takie same

sylab

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 3

Przygotujcie krótką inscenizację na podstawie tekstu, który różni się nieco od oryginału.

Narrator: Nad rzeczulką pod Swarzędzem przędą przędę cztery jędze, przy przędzeniu życie pędzą, o pieniądzach ciągle gładzą.

Jędza I: Przyszłość nasza leży w przędzy!

Jędza II: Przędźmy przędę dla pieniędzy!

Jędza III: Szybciej! Szybciej przędźmy przędę!

Jędza IV: Więcej! Więcej, drogie jędze!

Jędza I: Życie nie warto bez pieniędzy!

Jędza II: Tylko głupcy żyją w nędzy!

Jędza III: Szybciej! Szybciej przędźmy przędę!

Jędza IV: Więcej! Więcej, drogie jędze!

Jędza I: Lećmy prędko do Swarzędza, bo tam jest potrzebna przędza!

Razem: Szybko! Szybciej lećmy, pędźmy! Przędźmy przędę dla pieniędzy!

Ważne!

Plan rozwoju firmy, to inaczej biznesplan. Należy w nim opisać kto i w jakim celu zamierza otworzyć własną firmę, co będzie wytwarzane (opis produktu), jak będzie przebiegać realizacja, jak zostaną wykorzystane (zainwestowane) zarobione pieniądze.

Ćwiczenie 11

Użyj czarodziejskiego zaklęcia i zmień jędze w mądre i dobre kobiety. Zaplanuj ich przyszłość w Swarzędzu. Napisz dla nich plan rozwoju uwzględniający ich umiejętności i zapał do pracy. Podpowiedz im, jak wykorzystać zarobione pieniądze, np. inwestując w firmę i tworząc miejsca pracy dla innych osób. Zaprezentuj swój pomysł na forum klasy. Porównaj go z propozycjami koleżanek i kolegów.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Polecenie 4

Naucz się wiersza o jędzach na pamięć. To świetne ćwiczenie nie tylko dla twojego mózgu, ale też dla języka. Niełatwo sprostać tylu ę naraz. Sprawdź się.